

# Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

<p><b>ELŐFIZETÉSI ÁR:</b>                  Helyben: . . . . .                  Vidéken: . . . . .                  Egy óra. . . . . I kor. Egy óra. . . . . I kor. 50 fill.                  Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .</p>		<p>Felolós szerkesztő:  <b>MEGEDŰS LORÁNT.</b>                  Kiadók és laptulajdonosok:  <b>HOFFMANN és KRONOVITZ.</b></p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:  <b>DEBRECZEN,</b>                  Piac-utca 47. és 49. szám.</p>
---	--	---	--

## Még egy nap.

Debreczen, április 20.

A koalíciós kormány éter-injekciót kapott, amely egy napra meghosszabbította az életét. Mint jelentettük, tegnap megkezdődtek Bécsben a banktárgyalások az osztrák kormányval. Idehaza mindenki bizonyosra vette, hogy az osztrák kormány a kartellbank terével szemben a rideg visszautasítás alapjára helyezkedik s ezáltal ártalmas volt a meggyőződés, hogy a megegyezés teljes lehetetlenségének konstataálásával hamarosan végeszakad a tárgyalásoknak. Nem így történt. Harmadfel óra hosszat tartó vita után este félbét órakor szerdára halasztották a tárgyalás folytatását azzal, hogy olyan kérdések vetődtek föl, amelyek tisztázása a szakelődők dolga. Ha a hivatalos jelentés őszinteségéhez nem férne kétség, a tárgyalás félbeszakításából s a szakelődőknek a tárgyalásokba való bevonásából arra kellene következtetni, hogy az osztrák kormány belement magyar ellenfele prozopiciójának részletes megvitatásába s hogy így a kartellbank megvalósulását vagy meg-

biusulását az érvek és ell. argumentumok csatája dönti el.

A hivatalos jelentés azonban minden, csak őszinte nem. A tárgyalás fölfüggesztése s az egy napos pihenő, a melyet a felek saját maguknak engedtek, egyszerűen folytatása a bankkérdés fölmerülése óta következetesen vitt halogatósi taktikának. Ezzel kétségtelenül célja van a magyar kormányval. Hogy mi csoda, egyelőre csak sejteni lehet, tudni nem. A kormány alkalmasint kompromisszum akarja a bankkérdést a katonakiégyezés dolgával, helyesebben katonai téren való engedményekkel akarja kártalanítani, kiengesztelni az országot az önálló bank meghíululását.

Ez a Bécsben is nagyon kapós verzió annál valószínűbb, mert kétségtelen, hogy az osztrák kormány semmi szín alatt sem kapható az Osztrák-Magyar Bank kettéválasztására és a szerdai folytatólagos tárgyaláson tudomására adja azt a határozatát a magyar kormány tagjainak. Állásfoglalását azzal okolja meg, hogy a kartellbankot a Reichsrathban politikai, parlamentáris és gazdasági okokból keresztülröszkolni lehetetlen.

Szóval, minden úgy történik, ahogyan azt a magyar politikai körök előre látták. A különbség csak egyetlen nap. A kormány nem holnap mond le, hanem holnapután. A lemondás azonban *elkerülhetetlen*. A kormány csak a kartellbank követelésében szolidáris. Abban a pillanatban, amikor ezt az alapot kirángatták alóla, vége a szolidaritásnak, megszűnt a további együttműködés lehetősége. A lemondást Wekerle Sándor miniszterelnök még aznap délelőtt a király elé terjeszti s ugyanakkor kihallgatást kér Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert számára. Hogy a király együttes kihallgatáson fogadj-e a függetlenségi minisztereket vagy egymás után, arról még nincs hír. Az uralkodó fölfogásáról nyilvánosságra jutott részletekből azonban joggal lehet következtetni arra, hogy a minisztereknek az önálló bankra vonatkozó előterjesztése nem lesz szerencsésebb, mint amilyen a kartellbank terve volt. A válság sulypontja ezután áttevődik Budapestre s itt következik el a döntés is.

Valószínű, hogy a kormány a katonai téren elért vívmányok alapján ki-

## Leány.

Irta: **Salgó Margit.**

A grófi parkban, melynek egyik része állandóan nyitva volt a közönség részére, ott sétáltak mind hárman, Margit, barátja és egy fiatal ember. Margit lehajtott fővel, gondolkodva haladt előre s közben fehér napernyőjével egykedvűen ütögette a kavicsokat. A másik kettő vígan beszélt, nevetélt, de ő rájuk sem nézett. Talán nem is hallotta vig nevetésüket.

Mikor a nagy kupolás kastély elé értek, a másik leány felkiáltott. Egy szerelmes pár haladt el előttük, kik valószínűleg az egyik mellékról kerültek eléjük.

Margit felnézett. Éles nyilalást érzett a szíve tájékán. Arca elsápadt s egy pillanatra megtántorodott. Ilyen közel még soh' sem látta őket. Ezt a lányt és ezt a fiatal embert De hamar összeszedte magát és tovább ment, ép úgy mint előbb.

Lassan ballagva ért ki a rácsos kapun, és elmerengve nézett az aranyos naplementébe. A nyári alkonyat m'lege, fullasztó hőssége fojtogatta. A fényásvokon szállingózó homokszemek, mint millió meg millió aranypor csillogott, melyet angyalkezek szórtak ennek a nyomoruságos, szegény világnak.

Margit nézte őket, hosszan, sokáig. Mintha szép álmait a szerelemlől látná bennük. Hogy csillognak, hogy ragyognak! És ha letűnik a nap és a kékes szürkület reá-

borul a falura, milyen szomorúak, milyen szürkék, milyen nyomorultak lesznek.

...Haza értek. Margit papírt szedett elő s leült a verandán levelet írni. Tőle nem messze a vacsorához terítettek és a tányérok zörgése, evőeszközök csörömpölése kellemetlen zajt okozott.

És Margit írt...

Édes Szerelmem!

Bucsuzással kezdem el levelem, hogy lásd nem akarom hosszúra nyújtani. Bucsuzunk el, édes szerelmem, én egyetlen álmodom, boldogságom. A mi szerelmünk temetése lesz az én szomorú életnek haldoklása. — Nem is akarok én szemrehányást tenni, hiszen te magad mondtad el, hogy szeretsz egy leányt minden csepp véreddel, minden idegeddel. De bennem élt az a boldogtalan remény, hogy idővel, talán évek múltán, otthagysz az a leányt és csak nekem, egyedül nekem élsz.

Egy időben azt hittem, úgy is lez. Te mondtad, hogy valami különös vonzalmat érzel irántam, ami talán szerelemmé nővi ki magát. Bocsáss meg hát, hogy hinni, remélni kezdem álmodban.

De szerencsétlen csillag alatt születtem. Boldogtalan volt az a perc is, melyben megláttam ezt a nagy bűnös világot. Nem szerettem az Isten, elvette anyámat, engem pedig kitalított, elhagyott; kinlódni, fetrengeni hagyott szeretet, melegség, otthon, tűzhely nélkül.

Szegény jó anyám! Ha tudta volna, hogy

életével váltott gyermekének ilyen sors jut osztályrészül, dehogyan halt volna meg csak azért, hogy én megszülsem s egyedül kinlódjak e világban.

...És egy szép tavaszi napon, midőn a levegő telve van melancholiával és busz, panaszos lemondással; mikor a halálország kapuján egymásután kopogtatnak a szegény sorsüldözött lelkinyomorultak, kik nem bírták el a tavasz kábitó, észbontó illatát — egy ilyen napon meglátalak téged.

Lelked, tekinteted úgy csapott meg, mint egy hirtelen villám a beborult éjszakában. Lelkemben nyár lett, veszedelmes, bübajos nyár, telve napsugárral, madárdallal, szerelemmel. De az sem soká tartott. Következett a csalódás.

Ha valakitől mástól tudom meg, hogy mást szeretsz, akkor talán elbirtam volna viselni a kiábrándulás minden fáizását. Akkor talán le birtam volna mondani rólad, annak a más knak a kedvéért. De hiszen te magad beszéltél el mindent, nyiltan, őszintén. Kérteél, hogy ne is törődjem veled, mert a szived örök időkre le van foglalva.

Hát lehet így feledni? Hát lehet egy lángoló tüzet egy pohár vízzel eloltani?

Nem, nem lehet. De mégis megpróbálok. Ma mikor előttem mentetek, bizalommal suttogva egymásnak, ma megkisértem lemondani rólad.

Pedig még tegnap azt mondtad: szeretsz. Hát miért mondtad? Miért vakítottál

Építkezési, csatornázási és gépészeti vasöntvények gyártására — bármely anyagu gépalkatrészek előállítására — gazdasági és ipari gépek szakszerű javítására — általában minden géplakatos, kazán és műkovács munkák végzésére — legjobban berendezett, legmunkabiróbb és legolcsóbb is a

## „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság”

Gyártelep: a Hadházi-utczában. Raktár: Péterfia-u. 73. szám.

Telefon 486. sz.

Telefon 487. sz.

Kiváló szőlőmalmok, borprések, berszivattyúk, kertli-, udvari-, községi-köszivattyúk és kertli fecskendők gyártásáért többszörösen kitüntetve

1909/1 1-2 old.  
Viepesutobol

sérli meg a fuziót. Egyelőre még titok, mik lesznek ezek a vívmányok. Minden-  
esetre jelentékenyeknek kell lenniök, ha  
a kormány a siker reménységével akar  
hozzáfogni a válság kido'gozásának ne-  
héz munkájához. A függetlenségi párt a  
történetek után presziúszének és népszere-  
rőségének veszedelme nélkül sallangok-  
kal, külsőségekkel nem érheti be. Az  
sem bizonyos még, vajjon hajlandó e  
egyáltalában arra, amire a kormány hó-  
napok előtt egy ízben már hasztalanul  
tett kísérletet: a bankkérdésnek a ka-  
tonai kiegyezés terére való átjatszására.

### Az iparművészeti kiállítás.

#### Bezárás előtt.

Ma ismét rendkívüli érdeklődés mutat-  
kozott a kiállítás iránt. Vidékről igen nagy  
számban jöttek társaságok; iskolák is jön-  
nek be a kiállítást megtekinteni a vidék-  
ről is.

Nagyon élénk a vásárlás is. Pompás  
Zsolnay-vázákból és a remek máramaros-  
szigeti szövésekből, himzésekből kiváltképen  
nagy volt a vásárlás.

A butorberendezések és egyes butor-  
darabok nehezebben találunk vevőkre; pedig  
jól járnának a vevők, mert ilyen pom-  
pás művü, modern butorokat ritkán lehet  
együtt találni ily harmonikus csoportban.

A kiállítást holnap, szerdán még bi-  
zonyára tömegesen fogja látogatni a közön-  
ség, hogy bucsut vegyen pompás részletei-  
től, melyeket sajnós, csütörtökön hangos  
kopácsolással, ahogy építették, ismét elbon-  
tanak és Debrecen szegényebb lesz egy ked-  
ves szórakozó helyével.

el még jobban? Ugy-e azért, hogy annál  
keserűbb, kínzóbb legyen az elválás.

Isten veled édes szerelmem. Ha ezeket  
az utolsó sorokat nem látnád, tulajdonítsd  
annak, hogy könyeimtől áztak fel a hideg  
betűk.

Leirtam néked egész életemet, mely egy  
megvalósulhatatlan álomból állott. Isten ve-  
led. Gondolj rám, ha egyszer, egy boldog  
percedben örömkönyveket látsz szerelmemed  
szemében... Gondolj az én keserű kö-  
nyeimre, melyek rejtett helyeken hullottak  
el érted....

Az est leszállt a falura s a csillagok  
táborá már kint tanyázott az égen. Hűvös  
vzél fujdogált a hegyek felől, bekergetve a  
serandán vacsorázó társaságot.

Margit egyedül maradt. Még mindég  
ott ült levele felett, háttal az ajtónak. Nem  
is hallotta, mikor az ajtó lassan kinyílt, csak  
a csókot érezte, amit valaki fedetlen nyakára  
nyomott.

Margit megfordult. Kéjes sikoltással  
borult a fiatal ember nyakába és úgy sirt,  
zokogott, ujjongott vergődő szerelmében...

Nem törődött már semmivel. Össze-  
tépte a levelet, elfelejtette a másik lányt,  
a bucsut, a bánatot, a keservet... minden  
meghalt körülötte, csak sirt, keservesen, bol-  
dogan...

... Elöl pedig lassan ereszkedett le az  
éjjeli köd. Mintha a jelent akarná burkolni  
a jövő e.ől. Vajjon mit hoz a holnap?

... Fenn a hegyeken pedig mint egy  
gyászfiátylol lebegett egy sötét, fekete felhő...

## Önálló bank helyett katonai engedmények.

### A legujabb mentőformula.

#### Kossuth tanácskozik a hadügy- miniszterrel.

A bécsi tárgyalások gyorsan halad-  
nak előre. A két kormány már tegnap  
tisztába jött egymással, illetve a magyar  
kormány minden kétséget kizárólag meg-  
tudta, hogy az osztrák kormány ab-  
szolute nem hajlandó a kartellbankra  
és semmifele a közös bankot illető  
változtatásra. Ha az elöadók ma tár-  
gyalnak, ez csak formalitás, mert a ma-  
gyar kormány már úgy veszi, hogy az  
osztrák kormányval a tárgyalások meg-  
hiusultak.

Hogy meghosszabbítsák a koalíció  
életét, illetve: hogy a fuzió nyélbeüté-  
séhez valamilyen alapot találjanak, újabb  
mentőformulát sütöttek ki. Ez a formula  
az volna, hogy ha már az önálló ban-  
kot nem tudják megcsinálni, legalább  
bizonyos katonai engedményeket eszkö-  
zöljenek ki, hogy némi sikert mutathas-  
sanak föl. Erre nézve Kossuth már  
tanácskozott Schönaich hadügyminisz-  
terrel, de hogy milyen eredménnyel és  
mik volnának a katonai engedmények,  
arról semmisen szivárgott ki.

Mai távirataink a válság eseményei-  
ről itt következnek:

#### Wekerle a királynál.

Bécs, április 20. Wekerle Sándor  
miniszterelnök ma délelőtt tizenegy óra-  
kor kihallgatáson jelent meg a királynál,  
hogy a tárgyalások eredménytelenségét  
bejelentve, a továbbiakra nézve javas-  
laslatot tegyen. A miniszterelnök azt az  
előterjesztést tette, hogy a király hall-  
gassa meg Kossuth Ferencet és Ap-  
ponyi Albert grófot, a töb ségben levő  
függetlenségi párt vezereit.

#### A király tartja a kormányt.

Beavatott bécsi körökben úgy be-  
szélik, hogy Wekerle mai audienciáján  
a király még nem döntött, de nagy  
jából precizirozta álláspontját. Ez abban  
csucsozódik ki, hogy a kormány az  
adott viszonyok között nem hagy-  
hatja el helyét, hanem tekintettel a  
küszöbön álló külpolitikai bonyodal-  
mokra, kötelessége konszolidált viszonyo-  
kat teremtenie, a kormányzatot tovább  
vezetni.

#### Katonai engedmények?

A magyar kormány már jóval a mi-  
niszterelnök kihallgatása előtt is értesült  
a legilletékesebb felfogásról és éppen  
ezért megfontolás tárgyává tette a köve-  
tendő irányzatot. Tekintettel arra, hogy  
az önálló bank meghiusulása esetén a  
kormány meg nem állhat, hacsak egyéb  
térén nem hivatkozhatik eredményre, az  
az eszme merült föl, hogy talán kato-  
nai téren kellene a rekompensációt ke-  
resni.

Ez lévén a kormány csendes meg-

allapodása. Kossuth Ferenc kereskede-  
lemügyi miniszter ma délelőtt fölkereste  
Schönaich hadügyminiszter, hogy vele  
az elérhető eredményekről tanácskozzék,  
Schönaich, akinek égető szüksége van a  
létszámemelésre és egyéb újabb katonai  
áldozatokra, tudvalevőleg némi engedé-  
kenységre kész. A mai megbeszélés fo-  
lyamán azonban nem történt megállapo-  
dás. Kossuth tudomá ul vette, mely kér-  
désben meddig megy el a hadvezetőség  
— további tárgyalás a kormányra tarto-  
zik. Megemlítjük, hogy Kossuth Ferenc  
ma Aehrenthal báró külügyminiszterrel  
is tanácskozott, nyilván azért, hogy tá-  
jékozódjék a külpolitikai helyzetről. Min-  
dent összevéve, a cél az, hogy fuzió  
kormány számára kivihető programm ál-  
lapittassék meg.

#### A kartellbank.

Bécs, április 20. A N. Fr. Pr. ma reg-  
geli számában azt jelenti, hogy a két kor-  
mány tegnap nemcsak a kartellbank eszmé-  
jét, hanem a bankszabadalom meghosszab-  
bitásának módjait is tárgyalja. A kormány  
tagjai erre a hirre vonatkozólag cáfolatot  
tesznek közzé, mondván, hogy ez a hir va-  
lótlan. Ugy értesülünk, hogy a cáfolatnak  
igaza van. Tegnap tényleg nem volt szó a  
bankszabadalom meghosszabbításáról. De  
hogy néhány nap mulva nem kerül-e rá a  
sor, más kérdés. Ez attól függ, hogy kato-  
nai téren remélhető-e valamilyes eredmény.  
Ha igen, a kormány a bankszabadalom  
meghosszabbításáról fog tárgyalni az osz-  
trák kormányval.

#### A referensek tárgyalása.

Bécs, április 20. A két kormány között  
való banktárgyalások ma szünetelnek. Mint-  
hogy ezeket a közvetlen tárgyalásokat csak  
holnap folytatják, a szakelőadók a mai nap  
folyamán az osztrák pénzügyminiszteriumban  
végzik el a tegnap reájuk bízott feladatot.  
Papp Elek és Teleszky János miniszteri  
tanácsosok, a magyar szakelőadók a magyar  
kormány tagjaival való előzetes tanácskozás  
után 11 órakor mentek az osztrák pénzüg-  
minisztériumba, ahol Wimmer Nándor mi-  
niszteri tanácsossal megkezdték a tanácsko-  
zásokat. Gruber Ignác lovag osztályfőnök,  
a másik osztrák szakelőadó betegsége miatt  
nem vehetett részt a tárgyaláson.

#### Tiszta függetlenségi kabinet.

Budapesti tudósítónk táviratozza:  
A függetlenségi pártkörben ma nagy  
élénkség uralkodott. A párt egyik része  
azt reméli, hogy meglesz az önálló  
bank, a másik része azonban nem bi-  
zik a tárgyalások sikerében. Ennek a  
csoportnak az a kívánsága, hogy a tár-  
gyalások meghiusulása esetén a függet-  
lenségi párt egymagában vegye át a  
kormányzást. A két álláspont csak Kos-  
suth hazaérkezése után fog összeütközni,  
amikor a vezér beszámol pártjának a  
bécsi tárgyalásokról.

#### Szterényi Bukarestben. Szterényi

József államtitkár csütörtökön délután Bu-  
karestbe utazik, mert a román kereskedelmi  
szerződés tárgyalásai annyira előrehalad-  
tak, hogy péntekre már a szerződés aláírása  
várható.

## Végkiárulás!

A Hajdu József Piac-u. 50, szám alatti esődtö-  
megéből megvett áruk a mai naptól kezdve beosáron  
alul árusítatnak. <<<<<<<<<< A berendezés eladó.

# Resad Effendi, az új szultán.

## Az ujtörök csapatok Konstantinápoly alatt

### Számúzik a régi szultánt.

#### A török forradalom eseményei.

Ami a török forradalom kitörésekor megjósolható volt, Abdul Hamid nem szultánja többé Törökországnak. Ma délután a szultánt detronizálták és Resad Effendit proklamálták szultánnak. Abdul Hamid élete most komoly veszedelemben van.

Törökországban teljes a felfordulás. Az ujtörökök óriási haderővel Konstantinápolyt körülzárták és valószínű, hogy még ma okkupálják a török fővárost.

A mai nap nagyjelentőségű eseményeiről a következő távirataink számolnak be:

#### Abdul Hamid szultán lemondása.

*Konstantinápoly*, április 20. A szultán lemondásáról szóló lapjelentések nem nyertek megerősítést. E lapközlemények a ma itt forgalomban lévő jelentett híresztelések alapúak.

*Páris*, április 20. (Éjjel 1 óra.) A Havas ügynökség fenntartással Konstantinápolyból a következőket jelenti: Hírlik, hogy az ifju-török bizottság a szultánnak ma este 10 óráig határidőt szabott a lemondásra. Sinovjev orosz nagykövet vezeti a tárgyalásokat. A Terrek nevű orosz cirkáló, amely a tengerre érkezett, állítólag áthaladt a Boszporuszon, hogy felvegye a török szultánt.

*Konstantinápoly*, április 20. A városban elterjedt azon híresztelések, amelyek szerint katonai küzdőség ment a Jildizbe, hogy a szultánt lemondásra kényszerítse, anélkül, hogy a szultán nem akar eleget tenni, nem nyert megerősítést.

A küszöbön álló eseményekre való tekintettel a képviselők magatartása a mai ülésben határozatlan volt. Az ifju-törökök ma nyugodtan viselkedtek. — Musztafa elnök, aki sziriai kerületet képvisel és a pártönkivüliek közé tartozik, jól elnökölt. A kamarában, a folyosókon, valamint ezek környékén élénk mozgolódás van. A legbátrabbnak látszó híresztelések keringenek. — Így a rendőrmiszter a folyosókon azt bejelentette, hogy 10 000 ember már a Sztambul előtti magaslatokon áll. Más hírek szerint a szultán már lemondott vagy megszökött. Ugyanis a bizottság a sejkül izlamtól megkapta a detronizálási felhívást és a szultánnak a lemondás dolgában ultimátumot küldött. Továbbá: a szolgálatszervezet kezdi elhagyni a Yildiz-palotát. A változás ma éjszakra várható. A szultán két nagykövetet kért fel, hogy akadályozzák meg a tróntól

való megfosztását és részesítsék védelemben. . . Mindezen hírek megerősítetlenek és ellenőrizhetetlenek és a Yildiz magatartásáról és hangulatáról szóló egyéb információkkal is erősen ellentétben állanak. Ezek regisztrálása csupán a város szellemi és erkölcsi atmoszférájának jellemzésére történik.

Az izgalmat fokozzák a nem török nyelvű lapok által kiadott különkiadások. A török sajtó tartózkodó magatartást tanúsít. Az itteni családok vidékre költözése ma fokozódott.

A kabinet, rögtön a kamara elhagyása után, minisztertanácsot tartott a portán, mely még nem ért véget.

#### A szultánt elzárják.

*Konstantinápoly*, április 20. A szultán nem mondhat le a törvények szerint. Erre nincs precedens és a lemondás ellenkeznek a vallás parancsaival. A szultánt az eddigi szabályok szerint csak megfoszthatják trónjától.

*Konstantinápoly*, április 20. Különböző jelek arra mutatnak, hogy ki békülést készítenek elő.

*London*, április 20. A *Times* konstantinápolyi jelentése szerint Abdul Hamid szultánt örökléne fogják nyilvánítani és valamelyik palotájába számúzik.

#### Resad Effendi, az új szultán.

*Berlin*, április 20. Konstantinápolyból jelentik: Nizaim őrnagy Resad Effendire levelet intézett, melyben arra kéri, hogy a trón elfoglalására legyen elkészülve. A Yildiz-kioszkból a szolgálatszervezet nagyrésze megszökött. Abdul Hamid szultán minden pillanatban készen áll a távozásra. A miniszterek a szultán lemondásának formájáról tanácskoznak. A görög lapok külön kiadásai már jelentik a szultán lemondását. — Mindezek dacára a város képe nyugodt.

*Konstantinápoly*, április 20. Hogy a Yildiz kioszkban mi történik, azt senki sem tudja. A mozlemita egyesület lapjának kiadóját letartóztatták és az egyesületet feloszlatták.

*Róma*, április 20. Egy ujtörök tiszt azt táviratozza, hogy Resad Effendit törvényes szultánnak tartják. A proklamáció már kész. Resad ma vagy holnap Sztambulba vonul. A mostani szultánt számúzni fogják.

*Berlin*, április 20. Konstantinápolyból jelentik a *Lokalanzeiger*nek, hogy Szalonikiban a szultán öcsét, Resad Effendit szultánnak proklamálták.

#### Konstantinápoly ostrom előtt.

*Berlin*, április 20. Konstantinápolyból jelenti a *Lokalanzeiger*: Peráből a sötétség beálltával már látni lehet az Aranyszarv öblön túl táborozó és a Konstantinápoly ellen felvonuló csapatok előőrseinek az őrtűzét.

*Konstantinápoly*, április 20. San Stefanóba 150 macedón csendőr és mintegy 30 tiszt érkezett, utóbbiak legénységi egyenruhában. Mindannyian mintaszerűen viselkednek. A rend nagy. Már lovasőrjáratok is láthatók.

*Frankfurt*, április 20. Az ujtörök előcsapat három üteggel és egy század lovassággal megszállotta az Aranyszarv körül levő magaslatokat, ahonnan Konstantinápoly legnagyobb részét dominálja.

A mozgósított második és harmadik hadtest Konstantinápoly kapui alá érkeztek. A jobb szárny Sztambul szállítására meg.

Az összes képviselők tegnap este Szan Stefanóba érkeztek és itt ülészetnek, mert félnek, hogy mint fuszokat Sztambulban visszatartják őket.

#### Az ujtörök ellenkormány.

*Berlin*, április 20. A *Voss. Zeitung* jelenti Szalonikiból: A lapok jelentései és egyéb forgalomban levő hírek szerint az ifju-törökök ideiglenes-kormányt akarnak feállítani, amelynek székhelye Szalonikiban lesz. Ez az ideiglenes kormány nemcsak a hadműveleteket fogja intézni, hanem azt is meg fogja kísérelni, hogy a konstantinápolyi kormány pénzügyi segélyforrásait betömje. Az itteni központi bizottságnak az a szándéka, hogy a bankot, az anatóliai vasutigazgatóságát, a Dette publiqueit értesíti, hogy a jelenlegi kormány által esetleg felveendő kölcsönöket a nemzet nem fogja elismerni.

#### Bulgária függetlensége.

*Konstantinápoly*, április 20. A török-bolgár jegyzőkönyvet délután Sinovjev, Lovther és Constanz nagykövetek jelenlétében aláírták. Liapesev, a bolgár kormány megbízásából a jegyzőkönyvet csak Bulgária függetlenségének elismerése után akarta aláírni, mire Sinovjev és Lovther intervegniáltak. Rifaat basa külügyminiszter kifejtette, hogy az azonnali elismerés alkotmányos kabinet részéről lehetetlen, megígérte azonban, hogy a jegyzőkönyvet már szerdán a kamara elé terjeszti és minden tőle telhetőt megtesz, hogy az mielőbb elintéztet nyerjen a kamarában. A három nagykövetnek, valamint kormányaiknak rábeszélésére, végre a szófiai kormány megadta az engedélyt az aláíráshoz. A jegyzőkönyv ratifikálása egy hónappal az aláírás után kell, hogy megtörténjen.

*Szófia*, április 20. A bolgár távirati ügynökség jelenti: Tegnap délután Liapesev bolgár delegátus és Rifaat basa török külügyminiszter jegyzőkönyvet írtak alá, amelyben Törökország kijelenti, hogy elismeri Bulgária új politikai állását.

#### A trónfosztás megtörtént.

*Konstantinápoly*, április 20. **Abdul Hamid nem szultán többé.** Szökése ki van zárva, de a török flotta meg fogja oltalmazni életét. **Az új török csapatok teljesen körülzárták Konstantinápolyt** és a főváros okkupációja valószínűleg még ma megkezdődik.

**Legnagyobb moly kár ellen biztosító Végh Gyula szücsmeister**  
DEBRECZEN, Piacz-utca 42. Lamprecht-palota.

## A város közügyei.

### Ezer korona segély a színésziskolának.

#### A jog és pénzügyi bizottság ülése.

Ma délután egészen rövid ülést tartott a jog- és pénzügyi bizottság. Az ülés tárgysorozatán csupa apró ügyek szerepeltek, melyeket hamar letárgyalta a bizottság. Na gyobb vitát csak a Solymosy Elek színésziskolai direktor kérelme idézett elő, aki hat ezer koronát kért az iskolája céljaira. Ebből ezer koronát megszavaztak. Egy nagy sereg többé-kevésbé fontos ügy letárgyalása után véget ért az ülés, melyről részletes tudósítástunk a következő:

(D. V. vagy D. G.)

Vecsey Imre főjegyző elnökölt az ülésen, amelynek első tárgya a törzsgulyák bélyegzője volt. A város a gulya állatait D. V. betűkkel bélyegezte. A gazdák ezzel szemben azt vitatták, hogy a törzsgulya a gazdaközönségé. azért D. G. bélyegzet kívánta használni. A közgyűlés a múlt évben csekély többséggel kimondta, hogy a gulyabeli állatokat D. G. bélyegzővel kell ellátni. A közgyűlés határozatát Márk Endre megfélembreztette s a belügyminiszter megsemmisítette a határozatot. A bizottság most javasolja, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a törzsgulya bélyegzése D. V. betűkkel történjék.

Majd az urkocsis egyesület kérelmének az elutasítása után — akik 1925 évig kérték meghosszabbítani a szerződésüket — a bizottság elhatározta egyhangulag, hogy a siketnémák tanítási költségéről szóló törvény alkotása miatt az országgyűléshez való felírás céljából javaslatot tesz a közgyűlésnek.

#### (Ezer korona a színésziskolának)

Solymosi Elek színésziskolai igazgató az iránt adott be kérvényt a tanácshoz, hogy az első év tulkiadásainak fedezésére 6000 koronát utaljon ki. A tanács áttette a tanácsra a kérvényt. Az előadó nem javasolja a kért összeg megadását.

Komlóssy Arthur úgy gondolja, hogy a város nem szorítható rá arra, hogy 6000 koronát adjon Solymosinak. Múltánosan látna azonban, hogy valami kisebb összeggel segítse Solymosi vállalkozását.

Kondor Kálmán Roncsik Lajos főszámvevő helyett kijelenti, hogy a folyó évre nem lehet már a költségvetésbe a megszavazandó összeget beilleszteni.

Freund Jenő kéri Solymosi kérését elutasítani.

Márk Endre a mellett van, hogy valamivel támogassa a város Solymosi vállalkozását. Indítványozza, hogy a jövő évi költségvetés terhére 1000 koronát hozzon javaslatba.

A bizottság elfogadta Márk Endre javaslatát.

(A sámsoni bérlet.)

Leitner Dezső, sámsonligeti bérlő újból folyamodott a városhoz, hogy bérletét 12 évre hosszabbítsák meg. Ajánlata szerinti 20 holdnyi területre dohánytermelési engedélyt szerez, épületeket létesít, melyek 12 év múlva az eddig is 4400 koronára becsült épületekkel együtt átengedi a városnak díjmentesen. Az eddigi bért felemeli 20 százalékkal.

Király Gyula a kérelem teljesítése mellett szólalt fel. A bizottság azonban többséggel elutasította Leitner kérelmét.

(Felirat a közterheviselésért.)

Pécs város feliratot intézett a képviselőházhoz, hogy a közterhek viselését terjeszték ki a köztisztviselőkre és katonákra is. A feliratot pártolási céljából megküldik Debrecen városának is. A bizottság javasolja, hogy hasonló felirat intéztessék a képviselőházhoz.

Az országos földtani társaság arra kérte Debrecen, hogy 200 koronával lépjen be alapító tagul. A bizottság a tudományos társaság nagy céljaira való tekintettel javasolja, hogy a város lépjen be alapító tagul. Ezzel az ülés véget ért.

## A szekularizációért.

Lengyel Imre indítványa

### Hajdumegye törvényhatósági bizottságához

Az a mozgalom, amely a római katolikus egyház javainak az állam részére való lefoglalását célozza, legközelebb bevonul Hajdúvármegye székházának közgyűlési termébe. Lengyel Imre nyugalmazott ítélőtáblai bír, a vármegye törvényhatósági bizottságának tagja önálló indítványt nyújtott be, hogy Hajdúvármegye irjon fel az országgyűléshez a *szekularizációról szóló törvény* megalkotása érdekében és hogy hasonló felirat felterjesztése iránt keresse meg a vármegye a törvényhatóságokat is

Az indítványt a politikai és társadalmi állapotokat bíráló, igen érdekes elmefuttatás vezeti be. A vármegyei közéletnek ez a kiváló alakja kemény kritikával illeti a koalíciós kormányzatot, amely nagyra növelte a klerikális néppárt szárnyait s amely Magyarországra zudította a nyugati államokból kiűzött kongregációkat. Fejtegeti, hogy a papi vagyonnak kulturális célokra való köztulajdonba vétele igaz magyar nemzeti érdek, majd előterjeszti önálló indítványát, amely így hangzik:

Minthogy a koalíciós kormányzat idején a reakció behatolt a politikai, gazdasági és társadalmi élet minden terére, úgy hogy teljesen veszélyezteteti Magyarország kulturális fejlődését;

minthogy a reakciós irányzatok közt, a klerikalizmus erősödött meg szerfölött. Ez majd a hazafiság, majd a szocializmus jelzavainak kölcsönvételével, hol mint néppárt, hol mint keresztény szocializmus, vagy katolikus népszövetség szerepel a közéletben, a klerikalizmus pedig a kulturális, természettudományi haladást minden eszközzel gátolja;

minthogy vármegyénknek, Boeskey vármegyéjének legelső sorban kötelessége a klerikális törekvések ellen a harcot az egész vonalon felvenni: határozza el Hajdúvármegye hogy felir az országgyűlés képviselőházához.

1. Hogy haladéktalanul utasítsa a kormányt törvényjavaslat benyújtására, a melyben kimondassék, hogy közvagyon egyházi célokra addig se fordítassék, míg a szekularizáció elkövetkezik — fizesse kiki a papját, mit könnyen tehet, ha az állami népoktatást behozzák.

2. Az állam tegye jóvá eddigi hibáját és amint Németország a tizenhatodik és tizenhetedik században, — Franciaország a nagy forradalom előtt, Olaszország a tizennyolcadik században megselekedett; konfiskálja, szekularizálja a klerikus birtokait, mert másképpen nem segíthet, mert ezzel a kivándorlást is megakadályozza, a parasztosztályt megerősíti és utját állja az államháztartást veszélyeztető kríziseknek is.

3. Hasonló felirat felterjesztése iránt keresse meg vármegyénk az összes vármegyei és városi törvényhatóságokat,

## Színház és Művészet.

### Műsor.

Szerdán, „A” bérletben, Király, vigjáték.

Csütörtökön, „B” bérletben, Király, vigjáték.

Pénteken, „C” bérletben, Kőrmendi Margit és Kardos Géza vendégfelléptével, Három testőr, vigjáték.

Szombaton, „A” bérletben, Remény, dráma.

Vasárnap délután, bérletszünetben Felhő Klári, népszínmű.

Vasárnap este, bérletszünetben, Hódító keringő, operette.

### A király.

(Flors, Caillavet és Aréna 4 felvonásos vigjátéka. Bemutató előadás.)

Az ideai színiévbem bemutatott vigjátékok között kétségen kívül ez a mai, jó adag pikantériával teletűzdelt szatíra volt a legszellemesebb. IV. János, ez az obskurus uralkodó-figura, ez a tipusnak készült király, aki dadog, hálószobákba vágyik s egy kedvére eltöltött éjszakáért az országát megnyomorító kereskedelmi szerződést könnyűszerrel aláírja, — ez a király nekünk, apostoli uralkodónk loyális és kedvelt híveinek kissé idegenes jellem, kissé erőltetett típus ugyan, de meglehet, hogy ha Magyarország köztársaság volna, akkor mi is ép annyira bonhomióval tudnánk élcelődni a királyok felett, akár a franciák. Ez a három francia ugyan nemcsak élcelődni és szatírizálni tud, de néhány oly kemény igazságot is odavagdosztat (Marthe-va!) a királyok fejéhez, hogy az embernek önkéntelenül Petőfi 49. i. királyhymuszai jutnak az eszébe. A királyellenes tendencia különben csak másodlagos jelentőségű e darabban; felolvad ez a sápadt alap gondolat a rengeteg művészi ötletben, szellemeskedésben, helyzetfordulatban s mindennekfélőtt a sok-sok pikantériában. Mert „A király” előadása alatt igazán van oka a színlapnak arra, hogy piros legyen.

Az előadás felét sem hozta ki annak az értéknek, mely e vigjátékot világhíressé tette. Ebben az ügyetlen szereposztásnak is sok a része. Érthetetlen például, hogy Terneinek s Bérezinek a színészpályából kelljen végignéznie egy oly drámai előadást, melyen énekes színészek működnek közre. Kivált a szereplők közül Hahnel, Gazdy, Gyöngyi és Zilaby; azután derekasan megállta a helyét Lugosy. A többiek — azok igyekeztek, igyekeztek, amint IV. János mondaná, de hiába, hiába, hiába. A III. és IV. felvonásban már idegesített az unalom, s tizenegy óra után, amikor az előadásnak vége lett, megint konstataulta a közönség, hogy a debreceni színházban vigjáték-előadást végignézni nem is olyan elsőrendű élvezet.

Ilyen izléses volt viszont a darab külső kiállítására. (g.)

### Mándoky Béla jubileuma Nagyváradon.

Ritka meleg hangulatú érzékeny ünnepi estéje volt tegnap a nagyváradi Szigligeti színháznak. Mándoky Béla bucsuzott a nagyváradi közönségtől. Fobin orvos fárasztó szerepében lépett fel Mándoky Béla Megjelenésekor dörgő taps fogadta, mely percekig tartott s mindjobban megújult a bucsuzó művész meghatottsága folytán. Az ováció mindannyiszor megújult, ahányszor Mándoky jelenése változott. Ugyancsak tartott az ünneplés, midőn a *Miniszter előszobájában* című vigjátékban újra megjelent a bucsuzó Knábé Farkas, az öre; dijonok szerepében, amit meghatós hűséggel játszott az 50 éve színészkedő Mándoky Béla. Bu csuját általános színházi eseménynyé avaták, a közönség Glac Antal főispán és a színiügyi bizottság Hoványi Géza dr. buz-

gósága folytán díszes arany és ezüst koszorúval lepték meg a művészt, a színház művészei pedig babérokoszorúval. Előadás után bankett volt Mándoky Béla tiszteletére.

## Megfojtott csecsemő

Gyilkosság vagy gondatlanság?

Rejtélyes halálozás Debreczenben.

Rejtélyes eset történt ma Debreczenben. Megfojtva találtak egy kis csecsemőt. A gyermek hulláján külerőszak nyoma látszott és ezért megindították a rejtélyes haláleset ügyében a legszigorubb vizsgálatot. Mindaddig azonban még nem találtak olyan nyomot, amely határozott irányt adhatott volna a vizsgálatnak. A rejtélyes ügy részletei a következők:

Nagy János Nyil-utca 86. szám alatt lakos Irén nevű hathónapos csecsemőjét szülei megfojtva találták a párnái között. Azonnal bejelentették a dolgot a rendőrségnek. A rendőrség megtette a szokásos hullavizsgálati intézkedéseket. Konstatálták, hogy a halál nem természetes uton, hanem fulladás következtében állott be. Sőt külerőszak nyomait vélték felfedezni a kis gyermek hulláján.

Megindult azonnal Szűcs Lajos rendőr-bíró vezetésével a legszélesebb körű nyomozás, amely hivatva lesz felderíteni a homályos és rejtélyes haláleset okát.

A halálesetről különben azonnal értesítették a debreczeni ügyészséget, amely elrendelte a boncolást.

## Halálra vert katoná.

Véres verekedés a korcsmában.

Nagylétai csendélet.

Véres eset történt a hajdumegyei Nagyléta községben. Korcsmai verekedés közben félig agyonverték egy bakát, aki valószínűleg bele fog halni súlyos sérüléseibe. Oly súlyos betegen fekszik a debreczeni csapatkórházban, ahova beszállították, hogy mindaddig ki sem lehetett hallgatni, habár már többször megkísérelték. Tegnap egy kissé magához tért, de még nem volt teljesen eszméleténél és így kihallgatása nem vezetett eredményre.

A véres verekedésről nagylétai tudósítónk a következőket jelenti:

Nagy György debreczeni 39. gyalogezredbeli katoná a husvétii ünnepeket Nagylétán töltötte. A jóképű katoná megjelenése élénk, öt kínos feltűnést keltett a faluban. Egy pillanat alatt annyi irigye és barátja volt, hogy a szegény bakának sok elképzelni is.

Délután a korcsmába ment. Az udvaron összeszólalkozott Varga Imre nagylétai legénynyel, aki a bakát pofon vágta. Nagy társai ezért Vargát verték meg s mint akik jól végezték dolgukat, iváshoz fogtak. Az elpáhol Varga néhány barátjával visszatért a korcsmába, ahol közre fogták a baká társaságát. Nemsokára úgy hullt a pofon és az ütleg, mint a záporosó Nagy Györgyöt a vitéz katonát véresre verték a létai legények.

Eszméletlenül szállították be a debreczeni csapatkórházba. A vizsgálat iratait a katonai hatóság áttette a debreczeni ügyészséghez, mely elrendelte a vizsgálatot a verekedő legények ellen.

## HIREK

**Az Omke hajdumegyei kerületének közgyűlése.** Az Omke hajdumegyei kerületének elnöksége a szokásos évi beszámoló közgyűlés előkészítésével foglalkozik. Mint értesülünk, az ezidei közgyűlésre Szende Pál dr. főtitkár, akit már a Szabadiskolából tartott érdekes előadásából ismerünk, megigértte Debreczenbe jövetelét és a közgyűlésen való részvételét.

**Sorsolás az Istvánffy-képtárlaton.** A kaszinóban levő Istvánffy-tárlaton a 100 sorsjegy elkelvén, a sorsolás ma délután 5 és 6 óra között, jegyzőkönyv mellett és tanúk jelenlétében megtették. A nyertes szám a kiállításból a 100 korona értékben kiállított képek közül szabadon választhat. A sorsolás folytatódik s II-ik ciklusára új sorozat már meg lett kezdve. A jegyek a mester tárlatában is a pincéértől megváltathatók, ugyancsak képek is vásárolhatók, úgy is, hogy ha valaki drágálná, egy lapra vagy névjegyre jegyzi az árt, amennyiért vásárolna s a művész a lehetőség határáig ebbe is bele megy.

**A debreczeni munkás gimnázium.** A debreczeni munkás gimnázium utolsó előtti előadását április 21-én tartja meg este 8 órakor a bábaképzőintézet előadó termében. Az előadás tárgya a csillagászati földrajzből: *A bolygók* (folytatás) 36 vetített képpel. Előadó Szabó Márton dr. főiskolai tanár. Az érdekes előadást ajánljuk egy a tisztelt hallgatóságnak mint a minden más érdeklődőnek becses figyelmébe.

**Egy debreczeni százados kitüntetés.** Szép kitüntetés érte Klein László 39. gyalogezredbeli századost. A király elrendelte, hogy legfelsőbb elismerése Klein századosnak tudtul adassék eddigi buzgó szolgálatai alkalmából.

**A református egyház gazdasági ügyei.** A debreczeni református egyház gazdasági bizottsága április hó 22-én délután 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melynek napirendjén folyó ügyek szerepelnek.

**Az új Harden-pör.** Berlinből táviratozzák. Az új Moltke-Harden-pör tárgyalását a negyedik büntetőkamara ma Lehmann, a Landgericht igazgatójának elnöklése alatt megkezdette. Harden védőügyvéde Bernstein igazságügyi tanácsos és Moltke ügyvéde Sello igazságügyi tanácsos, egy a tárgyalás előtt és alatt több ízben értekeztek egymással. Miután Harden az elsőfokú bíróság négy havi fegyházra ítélte, nem lehet szó a felek közötti egyezségről, hanem talán csak az volt az értekezletek célja, hogy a pör anyagát korlátozzák.

**Nyolc millió jótékony célra.** Bécsből jelentik: Tegnap temették el Engel Márkú: dúsgazdag magánzót. Engelnak egyetlen leánya az örökös, aki ugyancsak miliomos és aki egész vagyonát, nyolc millió koronát jótékony célra testálta. A Schottenringben levő palotáját a zsidó hitközségnek adományozta.

**A grófkisasszony regénye.** Nagybecskerekéről táviratozzák. Harnoncourt Lujza grófnő, aki tavaly megszökött a nevelőjével Karlstein Károlylyal, ma Genfben házasságra lépett Karlsteinnel. A grófkisasszony szerelmi regénye így az anyakönyvvezető előtt befejeződött.

**Záloglevelek kisorsolása.** A Debreczeni Első Takarékpénztár 4 és fél százalékos zálogleveleinek ez évi tervszerű kisorsolását folyó hó 24-én, szombaton délután 4 órakor tartja meg intézeti helyiségében Galánffy János dr. kir. közjegyző közbejöttével.

**Sorozás Hajduhadházon.** Hajduhadházzal jelenti tudósítónk, hogy ott ma tartották meg a sorozásokat. 152 hadköteles közül 58-at vettek be katonának.

**Tisztogatás a nemzetiségi iskolákban.** Vértessy Gyula dr., Temesvármegye kir. tanfelügyelője mindössze pár hónap óta működik Temes megyében, de erélyesnek ismert keze nyoma már is erősen látszik. Ugyanis — mint temesvári levelezőnk írja — Vértessy tanfelügyelőnek a közigazgatási bizottság ülésein előadott jelentéseiből kitűnik, hogy a vezatése alatt álló tanfelügyelőség ezideig, vagyis négy hónap óta meglátogatott 179 tanintézetet, ezek közül, főleg a magyar nyelv tanításának elhanyagolása miatt, egyházi főhatósági uton, a megintést megelőzőleg figyelmeztetve lett 16 iskola; 40 skola első fokú megintése iránt pedig előterjesztést tett a tanfelügyelő a kultuszminiszternél a közigazgatási bizottság után. Ha az első megintés nem használ, következik a második s azután az iskola bezárása. A iskolák megintésével egyidejűleg Vértessynek a vármegyei közigazgatási bizottság utján tett felterjesztésére valószínűleg egy esomó fegyelmi eljárás is folyamatba fog tétetni a magyar nyelv tanítását elhanyagoló tanítóknak ellen.

**Tragikus halál.** Tragikus véget ért a tegnapi büdsszentmihályi országos vásáron Szalay Dezső tisztartó. Amint büdsszentmihályi tudósítónk jelenti, — Szalay, aki Andrassy gróf belügyminiszter uradalmában volt alkalmazva, a vásáron hirtelen összeesett. Mire orvos érkezett, már meghalt. Szívizélhűdés érte. Holttestét Tiszadobra szállítják, ahol családja lakik. A tragikus haláláról azonnal értesítették a családot.

**Ingyenes helyek a katonai iskolákban.** A honvédelmi miniszter megküldötte a városi tanácshoz a katonai reáliskolában, a két katonai akadémiában, valamint a soproni honvéd főreáliskolába, a fiumei haditengerészeti akadémiába és a honvédségi Ludovika akadémiában a jövő 1909 910. tanévre beöltendő ma-án, közös és magyar állami alapítványi helyek elnyerése céljából a pályázati hirdetmények, a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál, város-ház emelet 19. sz. a. naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol egy a pályázó, mint a szülők (gyámok) utbaigazítást és felvilágosítást nyernek. A hadsereg nevelő és képzőintézeiteiben, valamint a honvéd főreáliskolában és a Ludovika akadémiában a pályázati véghatáridő folyó évi május hó 15. ike, tehát a szükséges okmányok most már haladéktalanul beszerzendők. Végül kiemeltetik, hogy debreczeni illetőségi ifjak részére öt városi, teljesen ingyenes alapítványi hely áll a Ludovika akadémiában rendelkezésre, melynek elnyerése céljából a kellőleg felszerelt kérvények május hó 15. ik napjának délutáni 5 órájáig adandók be a tanács iktatóba (város-háza földszint). Később beadott vagy hiányosan felszerelt kérvények visszautasítottak.

**A kétszáz koronás férj.** Szabadkáról írják, hogy Mezei János szabadkai asztalos Budapestre ment munkát keresni. Férje távollétében visszamaradt felesége 200 koronáért megvette Csányi Sámunnétól ennek férjét. Mezeiné az összegből 100 koronát azonnal lefizetett és közjegyzői kötelezvényt adott, hogy a másik százat három hónap múlva fizeti ki. Már három hétig élt együtt Mezeiné Csányival, mikor férje tudomást szerzett a dologról s tegnap hazajött és revolverrel kétszer rálőtt Csányira Csányi életveszélyesen megsérült. Mezei önként jelentkezett a hatóságnál, ahol letartóztatották.

**Összeomlott épület.** Érdekes dolog történt a Vilmányi Sándor tulajdonát képező Fűvészkert- és Bethlen-utca sarkán levő házban. Az udvaron álló istálló ugyanis minden feltűnő külső ok nélkül nagy robajjal omlott össze. Szerencse, hogy az összeomlás idejében senki sem tartózkodott az épületek közelében, így emberéletben nem történt kár. Hogy mi okozhatta az összeomlást, azt nem lehetett még eddig megállapítani.

1309/1 1-2 old.  
Viepesulobol

— **Nagy sikkasztás.** A libányi faipar részvénytársaság feljelentést tett a rendőrségen egyik hivatalnok ellen, aki 30.000 koronát sikkasztott el a társaságtól. A részleteket a nyomozás érdekében a rendőrség nem közli.

— **A halott csókja.** Fővárosi tudósítónk jelenti. Schiller Márk Váci uti suszternek a fia, ifju Schiller Márk, aki Nagykanizsán a 48. gyalogezredben szolgált, borzasztó kinok között halt meg szombat délután. Mult héten szerdán Budapestre jött, hogy 12 éves Irma nevű nővére temetésén részt vegyen. A katoná nagyon szerette az elhunyt leányt és a koporsóban fekvő kis halottat többször ajkán csókolta. Még aznap visszautazott ezredéhez, de már a vonaton az ajkán levő kiütéstől származó sebe borzasztóan égett. Az ezredorvos hullamérgezését konstataált rajta és azonnal a katonai kórházba szállította. A fiut már nem lehetett megmenteni. Szombaton délután meghalt.

— **Névmagyarosítás.** A hivatalos lap közli, hogy Schvartz Dezső debreczeni lakosnak, József és László nevű gyermekeinek a belügyminiszter megengedte, hogy vezetőik nevüket Sarkadira változtassák.

— **Letartóztatott sikkasztók.** Szekszárdról táviratozzák: Somogyi Izsó, a szekszárdi villamostelep könyvelője Tam Ferenc pénzbeszedővel együtt szövetkezve több ezer koronát elsikkasztott. A csendőrség a két sikkasztót letartóztatta.

— **Halálos verekedés.** Szekszárdról írják. Dobróköz tolnamegyei községben Sebestyén József, Tóth István és Farkas György a korosmában mulatozás közben összevesztek és késsel mentek egymásnak. A keshareban Tóth István meghalt, Sebestyén és Farkas súlyosan megsérültek.

— **Vő és após.** Jelentettük már, hogy ilyen címen megírt cikkünk téves adatokat tartalmazott. A cikkre vonatkozólag Nadházy Lajos gazdálkodó, az öngyilkos Kéri Sándor apósa a következő levelet küldte hozzánk: Először is nem való, hogy Kéri Sándor a mult nyáron lett volna vőm, mert már tizedik éve, hogy leányomnak az én beleegyezésemmel választott hűséges házastársa, egyetlen 9 éves leánykájának bálványozásig szerető és szeretett atyja, nekem pedig a gazdálkodásban jobbkezem, akivel kezdettől fogva mindvégig jó egyetértés és békességben, nyugodt és bizalmas megbeszélésekkel közös háztartásban intéztük gazdasági és egyéb családi dolgainkat. Így lévén: egyáltalán nem való másodszer az sem, hogy szegény vőm az én üldözéseim elöl menekült volna a halálba: hiszen nem-hogy verekedés, de még csak izgalmas szóváltás sem volt közöttünk soha. És csak most, utóbbi időben, hogy fiam felnőtt és a katonaságtól is hazakerült, tehát mikor már volt, aki helyettük gazdaságomban marad, támadt vőm és leányomnak az az eszméje, hogy külön háztartásba költöznek és külön gazdálkodásba kezdenek. Vol. is ehhez az én segítségemmel már mintegy 1600 korona készpénzük, igavonójószágot is ígértem nekik, de vőm igen nagy reményt fűzött e mellett a bárándi határban bérelt földje termeléséhez, erősen bizván benne, hogy majd az állítandja őket teljesen talpra. Ebben a reményességében csalatkozott azután keserve sen. Ünnepe előtt való nap ugyanis megtekintette földjét, de ebből az utjából oly leverten, oly szomorúan tért haza, hogy — mint neje mondja — egész éjjel nem aludt, folyton panaszkodott, hiába vigasztalta, csak töprengett és gyöttrődött. Ünnepe másnapján azután kiment a tanyára, hol a következő köznap a szolgálóleányával még munkába is fogott, de időközben ezt abbahagyva, ott a tanyán — tehát nem odahaza — elkövette azt a szörnyűséges tettet, amely mindnyájunkat vigasztalhatlan mély fájdalomba ejtett. Tettének okát, akárhogy tündönkölünk is

gyöttrődünk is rajta, csakis szegény vőm tulságos érzékenyvoltában és talán a pillanatnyi elmezavarban, mely őt, bár alaptulán aggódása közben elfogta — kereshetjük.

— **Megvert asszony.** Kinos jelenetnek volt színhelye ma reggel a Deák Ferenc utca. Egy asszony lármázott, ordított kegyetl. Sárosi Mihályné házat vett régebben egy debreczeni földbirtokostól. Ma elment hozzá, hogy az adás-vételi szerződést elkérje, mert megvett ingatlanát a nevére akarja átírni. A földbirtokos az adás-vételi szerződés helyett Sárosinét úgy össze-vissza verte, hogy Balkányi Ede dr. kötözte be sebeit. A látellelet elvitte a rendőrségre, a hol megtette panaszát. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Az öngyilkos ügyvédjelölt.** Nyiregyházáról írják: Blum Imre dr. nyiregyházi ügyvédjelölt, kiről megírtuk, hogy a mult héten Budapesten öngyilkos lett — teljesen felgyógyult. A gyilkosság oka egy olyan képzelt betegség volt, amelyből kigyógyul az öngyilkosjelölt ügyvédjelölt.

— **Rendőri krónika.** Özvegy Szabó Istvánné panaszszal állított be tegnap a rendőrségre. Elbáméskodott a vásárban. Ezt kileste egy ügyes zsebtolvaj és Szabóné zsebéből két darab 50 koronást lopott ki. — **Elischer János** provott multu pincér az elmúlt télen rengeteg félkabátot emelt el a nyilvános helyekről. A törvényszék a mult hóban már elítélte Elischer, ma azonban újabb büne miatt került a rendőrség elé. Ismét kabátot emelt el a kaszinóból. Az egyikben 450 korona pénz volt. Ugy a pénzt, mint a kabátot megtalálták nála. — **Lebovics Zsigmond** panaszt tett a rendőrségen, mert **Jakab Sándor** nevű inasa meglopta. Jakab, mialatt gazdája aludt, a mellényéből két koronát ellopott.

— **A nap halottal.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Szatmári Ilona ref. 11 éves. Kerezs Eszter ref. 2 hónapos, özv. Paksi Sándorné ref. 75 éves, Súlyom Irén ref. 28 éves, Nagy Géza ref. 3 hónapos.

— **Kugler** (Gerbeaud) cukorkák eredeti és omagolásokban gyári árban kaphatók **Hegedűs és Sándor** cég főraktárában, Kossuth utca 11.

— **A Hajdu-féle** boltberendezés eladó. Értekezhetni Békés Lajosnál,

— **Kugler** (Gerbeaud) cukorkák főraktára Körték Gézaúsi!

### Közgazdaság.

### Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest. 1909. április 20.

Készáru 10-15-el olcsóbb.	
1909. októberi buza . . . . .	11.65-66
1908. májusi buza . . . . .	13.94-94
1909. áprilisi buza . . . . .	14.13-14
májusi rozs . . . . .	—
1909. októberi rozs . . . . .	9.18-19
1909. áprilisi rozs . . . . .	9.65-66
októberi zab . . . . .	7.75-7
1908. májusi zab . . . . .	—
1909. áprilisi zab . . . . .	8.30-31
1900. májusi tengeri . . . . .	7.50-51

### Kiadó bolthelyiség

**Simonffy-utca 1. szám** alatti Feldmann Cz. és Tarsa cég volt üzlethelyisége **május hó 1-ére kiadó.**

Értekezhetni:

**Dr. Nyiri Ernő ügyvédnél**  
**Piac-utca 71. szám.**

**Asztalosoknak és lakatosoknak**  
alkalmas helyiség

## ipartelep eladó,

mely áll 4 szoba, 2 konyha, 4 nagy műhely, 1 nagy raktárhelyiségből.

**Ára 21.000 korona.**

3 vagy 4 ezer koronával megvehető.

**Czím a kiadóhivatalban.**

## Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! a nagy alkalmi vásár!

**Megérkezett** a tavaszi idényre minden a mi legszebb, legelegán-abb, úgy szövetekben mint selymekben.

Óriási választék a legutolsó divat sz.rinti Costüm, Blouse és pongyola kelmékben. Gyönyörű mosó Francia gyapju delaineekben.

Valódi angol Zephirek és ruha vásznak, kretonok batiztok. Arany és gumi öv különlegességek. Gyönyörű ajour és sima női harisnyák, elegáns remek csipke és selyem blousok, férfi és női fehérneműk, gyermek harisnyák, selyem zsinórok és sujtások minden színben. Szőnyegek csipke és szövet függönyök, ág garnitourák, mindenféle divat czikkek, Saját készítésű paplanok, valódi lenvásznak és madepolai Shiffonok minden czik meglepő olcsó árban szerezhető be.

**Molnár V. J. és Társa fiókja**  
**Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben.**

### Legolcsóbb bevásárlási forrás.

**Zavatzky Leó**

**Debreczen, Piac-utca 16 sz.**  
**Bika szállodával szemben.**

### Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműk.

**Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!**

## Gazda körök figyelmébe!

Tisztelettel előirítottak közhírré tesik, hogy a jelenlegi időszaktól nagyon is kedvezőnek tartják a lenvetéssel nagyobb mérvben foglalkozni, miért is vetőcélkra alkalmas

### vetőmagot

előnyös feltételek mellett a t. gazdakörök rendelkezésére tartunk, valamint h. j. a d. óx vagyunk az elvárando lentermés biztosítása érdekében már most megállapodásra jutni. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálunk

**Holländer Adolf és Fia**  
**Debreczen, Piac-utca 28. szám.**

**NOXIN**

A legjobb  
cipő-  
krém

NOXIN

A szabaddalmazó  
KULCSOSAI

Minden jobb üzleiben kaphat!  
**HOCHSINGER TESTVEREK BUDAPEST.**

1575/1909. tksz.

**Árverési hirdetmény.**

A püspökladányi kir. járásbírósnak mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Vadász Kálnán és társai végrehajtást szenvedék elleni 111 kor. 07 fillér tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a pladányi kir. járásbírósnak) területén levő Pladány község határában fekvő a püspökladányi 968. sz. betétben A. 1. sz. orsz. 563. hrsz. a. felvett 74 négyszögöl területű 383. ö sz. házashelyekre az árverést 800 koronában ezennel megálapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1909 évi május hó 17-én d. e. 9 órakor** a kir. járásbírósnak árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási árban alul is eladatni fog, de 2/3-án alul nem.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi 60. törvényozók 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzre a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Püspökladány 1909. márcz. hó 30.  
**Dr. Kovács kir. albiró.**

**Szép a bajusz**  
a hajsz  
**HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.**

Hajdusági  
Bajuszpedró.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsírmentes növényi balzsamos anyagokból készült.



Védjegy.

Egyedül készítő

**Grósz Nagy Ferencz**

gyógyszerész  
**DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.**

„Arany egyszaru” gyógyszerár  
**Telefon 496. Telefon 496.**

**Donogán és Somossy**  
Debreczen, Ristemplombazár.  
Meglepő szép tavaszi újdonságok érkeztek  
Női divatkelemékekben, — Volle  
Delaine selyem szövetek, —  
ruha vásznakban.  
Oriási választék  
**! napernyőkben. !**

146—1909. v. k. szám.

**Árverési hirdetmény.**

A debreczei kir. járásbírósnak V. 4527/2. 1908. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Nagy József r. szára 109 kor. 32 fill. tőke, ennek 1908. évi október hó 8. napjától számított 5% kamatai és az eddig összesen 65 kor. 46 fill. perköltség erejéig 1908. évi december hó 31-én bíróság felállított ingóságok **1909. évi április hó 21-én délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Piac utca 70. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legelőbbet jegyzék azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén teccsárán alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégésre jogosított végrehajtók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi március hó 20-án

**Oláh Géza** bírói kiküldött.

**A Harmat Crème**

arcszépítő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmat nem tartalmaz, a legrovidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mittesen) bőrbajokat. Kicsimítja a ránczosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

**Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.**

Készítő helye s főraktár:

**Mihalovits Jenő** gyógyszerár.

Debreczen,

Főplacc 31., a városházzal szemben.

Kínél rendeztessük be lakásunkba villanyvilágítást?

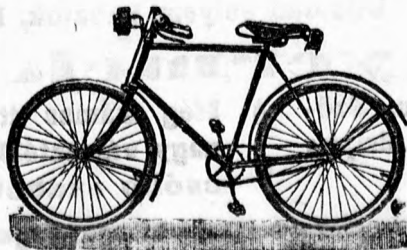
**Földvári L.**

első debreczeni elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalatánál

**Kossuth-utca I. sz.**

Telefon 168. szám.

**Költségvetések díjtalanul.**



Legszolidabb kiszolgálás.

**GEDŐ ADOLF** varrógép, kerékpár és alkatrészek nagyraktára

**Stock-Cognac Medicinal**  
szavatolt valódi borpárlat  
**Camis és Stock**  
gőzpároló telepéből,  
**BARCOLA.**

Egyedül Cognac gőzfőzése állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben

**Villamos világítást,**

a villamos osengők, házi telefonok berendezését és évi kezeletét és minden a szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

**FÖLDES SÁNDOR**

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytráfi utca

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivlámpaszemek, csillárok, izzó-lámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcson ivlámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Legbiztosabb szepítőszert a

**Fáy-féle Arcz-Crém**

hatása osodás!

Szépít, fiatalít! Legkifejlesztettebb szepítő, májfoltok, pattanások és az arcobőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hosszú való „Fáy” szappan 1 korona.

**Illatszerek minden illatban**

1—2—3 koronás üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és hasonlószeri gyógyszereknek. Kapható a készítő

**Grósz Nagy Ferencz**

gyógyszerár

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Leghíresebb angol és német gyártmányu

**kerékpárok**  
mindenféle kerékpár-alkatrészek

tu a mozott raktár miatt 50%-al olcsóbban eredeti gyári árakon kaphatók.

**Külön nagy javító műhely**

kerékpárok és varrógépek részére.

Legszolidabb kiszolgálás.

— ezelőtt Schweitzer Testvérek —  
Debreczen, Piac-u. 56. a vármegyeháza mellett

1309/1 1-2 old.  
Viepesutobol

**Gallérok és Fehérneműek** leg-szebben tisztítatnak a **„Kilós”** nagy gőzmosódában, WEINBERGER ALADAR, BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 30. sz. Gyűjtőknek vagy viszonttisztítóknak nagy árkedvezmény.

**Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.**

**Apró hirdetések.**

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék „válaszbélyeget csatolni.”

Helyi képviselő, könnyen elárulható új c. k. nek, óvadékkal, azonnali alkalmazásra felvételik. Arany János utca 2. kapu alatt 1. s ámu ajtó.

**CZIGARETTAZÓK!**  
100 db. hüvely nikotin mentes:

Kip. kop	08	Riz	14
Tisztít	10	Parafis	14
Déli háb	12	Arany	20
Kolibri		Különlegesség	16 k.

Kapható HARMATHS szivarkahüvelykülönlegességek főraktárában Debrecen füvészkert u. 14.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádóss-ute a 4. szám.

Egy kiló parket máz 1.20, egy doboz liolum 65, egy kilo fruajsz 42, egy kiló terpetin 36, Glück Péter fia-utca.

Két utcai szoba külön bejáratú Bank p. lotában Május 1-re k adó bővebb felvilágosítást Halmágyi áruházában

Hatvan utca 7. szám alatti üzlethelyiségem azonnal kiadó és a berendezés juányos árban eladó Polak Zsigmond.

Egy sárga ruganyos kocsit két lóra való és egy fekete 3 ütéses egyeres fogatú ruganyos kis kocsit eladó. Bővebbet Teleki-u. 16 szám alatt.

Ne tessék feledni, ez a kis C-sapó-utca 11. alatt található Füs és Janó mono ran készítő saját új előnyomda és női kézimunka üzle. (Nem főüzlet, nem társas cég.)

Eladó egy és fél nyilas szőlő a Bodán Értékezhetsi lehet új Mő. ic. telep 14. 88 sz. alatt Szűcs Imrénél Debrecen.

Kiadó legelő. Értékezhetsi L. ki Sándor vár megyei hajduval a megveháznál.

Elköltözés miatt alig használt szép butor és Singer varrógép eladó. Értékezhetsi Hajó utca 12. dé. után 1-2 óra között.

Egy jókarban lévő vaskonyha eladó, Cím a kiadóban.

Hordók és üres bádóg szelencz k e adók a kiadóhivatalban.

Üzleti könyvek ez a kis Hoffmann és Kronovitznál Piacz-utca 49 kaphatók olcsó árban.

Ha nincs pénz és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke függöny, futó és nagy szőnyegek. Papai és fínel takarók férfi és női felöltők, kész férfi fű öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy e y próba be vásárlást eszközöljön Tisztelt Kaiser Sámson.

Eladó Széchenyi kert 8. ház, óriási telekkel nemes gyümölcsösse, cseréppel fedett téglá épülettel.

**Kifogástalan porhajós Ezerjó,**  
továbbá többféle **sima szőlővessző** eladó.  
Értékezhetsi Hatvan-u. 13. sz. Az emeleten.

**Értesítés.** A Monoszterly és Kozmik Pesti nagy cég csődtömegből vett áruk megérkeztek u. m. **sima és blouse selymek, kosztüm és blouse kelmék, selyem és csipke blousok, selyem és cloth szoknyák, angol zephirek és minden itt fel nem sorolt cikkek olcsó szabott árak mellett kaphatók**

**Ifj. Klein Ignácznál**  
Piacz-utca, Kistemplommal szemben.  
Férfi ingek és harisnyák, ugyszintén gyermek és női harisnyák mesés olcsó árban kaphatók.

**Kovács Gyula és Társa** női és gyermek felöltők divatterme Debreczen, Főter 55. sz. (Hungária kávéház mellett).

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a tavaszi idény újdonsággal legszebb választékban divattermünkbe raktáron vannak, melyek megtekintésére b. látogatásukkal szerencsétlenül méltóztassanak.

**A tavaszi idény újdonságai:**  
Sima és angol hosszú palettók. Ottomán selyem kabátok, kimonok, divat gallérok.

**Leány és gyermek felöltők.**  
Costümök és divat aljak minden színben. Szövet, delaine és mosó pongyolák. Jouponok. Csipke tüll, selyem és szövet blousok.

Még számos itt fel nem sorolt cikkek, melyek nagy választékban raktáron vannak, a legolcsóbb szabott árak mellett szereshetők be.